דין בתו מאנוסתו (א)דאמר רבא א"ל רב יצחק בר אבודימי אתיא [1]הנה [2]הנה אתיא זימה [3]זימה [4]בין דם לדם בין דם נדה דם לידה דם זיבה דם נדה בפלוגתא עקביא בן מהללאל ורבנן דתנן (ב)דם הירוק עקביא בן מהללאל מטמא וחכמים [א]מטהרין דם לידה בפלוגתא דרב ולוי דאתמר (ג)רב אמר [ב]מעין אחד הוא התורה טימאתו והתורה טיהרתו ולוי אמר שני מעיינות הן נסתם הטמא נפתח הטהור נסתם הטהור נפתח הטמא: דם זיבה בפלוגתא דר"א ורבי יהושע דתנן (ד)קישתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום אם שפתה מעת לעת וילדה [ג]הרי זו יולדת בזוב דברי ר"א ור' יהושע אומר לילה ויום כלילי שבת ויומו ששפתה מן הצער ולא מן הדם בין דין לדין בין דיני ממונות דיני נפשות דיני מכות דיני ממונות בפלוגתא דשמואל ורבי אבהו (ה)דאמר שמואל שנים שדנו דיניהם דין אלא שנקראין בית דין חצוף ורבי אבהו אמר (ו)לדברי הכל אין דיניהן דין דיני נפשות בפלוגתא דרבי ורבנן דתניא (ז)רבי אומר [5]ונתת נפש תחת נפש ממון אתה אומר ממון או אינו אלא נפש ממש נאמר [6]נתינה למעלה ונאמר נתינה למטה מה להלן ממון אף כאן ממון דיני מכות בפלוגתא דרבי ישמעאל ורבנן דתנן (ח)מכות בג' משום רבי ישמעאל אמרו בכ"ג בין נגע לנגע בין נגעי אדם נגעי בתים נגעי בגדים נגעי אדם בפלוגתא דרבי יהושע ורבנן (ט)דתנן [ד]אם בהרת קדם לשער הלבן טמא אם שער לבן קדם לבהרת טהור ספק [ה]טמא רבי יהושע אומר כהה מאי כהה אמר (י)רבא כהה טהור נגעי בתים בפלוגתא דרבי אלעזר ברבי שמעון ורבנן (כ)דתנן רבי אליעזר (ל) ברבי שמעון אומר לעולם אין הבית טמא עד שיראה כשני גריסין על שתי אבנים בשתי כתלים בקרן זוית ארכו כשני גריסין ורחבו כגריס מאי טעמא דר' אלעזר בר"ש כתיב [7]קיר וכתיב [7]קירות איזהו קיר שהוא כקירות הוי אומר זה קרן זוית נגעי בגדים בפלוגתא דר' (מ)(יונתן) בן אבטולמוס ורבנן (נ)דתניא ר' (מ)(יונתן) בן אבטולמוס אומר מנין

לפריחה

דרב יצחק בר אבודימי באלו הן הנשרפין(ס) פרישית לה גבי בתו מאנוסתו דמהאי דינא ילפינן והוא דבר שזדונו כרת: **הירוק עקביא בן מהללאל מטמא.** דם הירוק הוי דם הנדה. ואם אמר זקן ממרא כעקביא בן מהללאל מייתי לה לחיוב כרת שפעמים שרואה דם הירוק בתחלת נדותה ולבסוף ז' ימים רואה דם אדום ופוסקת והיא מתחלת למנות שבעה ימים מראיית דם ירוק וטובלת ומשמשת עם בעלה ז' ימים בנדותה לפי שדם הירוק טהור הוא והיה לה להתחיל למנות מראיית דם אדום: **מעין אחד הוא.** דם הבא בשבועיים של נקיבה שהוא טמא ודם הבא לאחר שבועיים שהוא טהור ממעין אחד הוא: **התורה טימאתו.** כל שבועיים: **והתורה טיהרתו.** לאחר שבועיים וחזרה וטימאתו לאחר שכלין ימי טוהר: **ולוי אמר ב' מעיינות הן נסתם הטמא.** לאחר שבועיים ונפתח הטהור וכשנסתם הטהור בסוף ימי טוהר נפתח הטמא. ואמרי' במס' נדה [לה:] מאי בינייהו בשופעת מתוך שבועיים לאחר שבועיים או מתוך שמונים לאחר שמונים לרב אע"פ שלא פסק מעיינה בתוך שבועיים ויוצא דם לאחר שבועיים ממנה טהור וללוי טמא עד שתפסוק שעה דנימא נסתם הטמא והשופעת מתוך שמונים לאחר שמונים לרב טמאה ואע"פ שזהו מעין עצמו של ימי טוהר וללוי טהורה עד שיפסוק מעין הטהור ויפתח מעין הטמא. ואי איפלוג זקן ממרא ורבנן בהא קאתי לידי כרת אי רבנן כרב והוא כלוי איכא כרת לאחר ימי טוהר ואי רבנן כלוי והוא כרב איכא כרת בתחלת ימי טוהר דרב לקולא ולוי לחומרא: **קישתה ג' ימים בתוך אחד עשר יום כו'.** כתיב בפרשת זבה באחד עשר יום שבין נדה לנדה שהם הימים המביאין לידי זיבה ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים(ע) ותניא בפרק בנות כותים (נדה לו:) דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד מגיד שדם הקישוי שיצא קודם הולד מחמת צער הקישוי אינו מביאה לידי זיבה וכ"ש דם שלאחר הולד אבל אם ראתה ג' ימים רצופין בהן מתוך קושי ושפתה קודם יציאת הולד יום אחד מעת לעת ששקטה ונחה מצערה ואח"כ ילדה בין מתוך קושי בין מתוך שופי הרי זו יולדת בזוב לפי שכיון שלאחר ג' שפתה איגלאי מילתא דלאו מחמת ולד אתא ונעשית בהן זבה למנות ז' נקיים כדין זבה וכל זמן שלא תספור ז' נקיים לא יהא דם שלה דם טוהר ואפילו לאחר שבועיים ואחר מלאת שמונים שלה צריכה שני קרבנות אחד ללידתה ואחד לזיבתה: **לילה ויום.** אבל מעת לעת לא חשיב שופי אם שפתה משש שעות של שלישי עד שש שעות של ד' הואיל וה"ל מקצת קושי ביום השופי לא הויא יולדת בזוב. ור"א לחומרא ורבי יהושע לקולא והיינו דבר שזדונו כרת: **ששפתה מן הצער.** ואין אנו חוששין אם לא שפתה מן הדם: **בפלוגתא דשמואל ור' אבהו.** וכיון דאפיקי הני בי תרי ממונא מהאי ויהבו להאי בדינא דידהו והלך זה וקידש אשה באותו ממון לשמואל מקודשת לרבי אבהו אינה מקודשת דה"ל קידשה בגזל וקי"ל בפ"ב דקידושין (דף נב.) גבי מעשה דה' נשים שנתקדשו בכלכלה קידשה בגזל אינה מקודשת דהשתא אתי לידי כרת אי רבנן כשמואל וזקן ממרא כרבי אבהו וא"נ רבנן כרבי אבהו וזקן ממרא כשמואל אתי לידי כרת דקא משוי להו קידושין ואי אתי איניש אחרינא לבתר הכי וקדשה מפיק לה מבתרא בלא גט וה"ל דבר שזדונו כרת בלא עדים ובלא התראה דאי איכא עדים והתראה הוי מיתת ב"ד ואי ליכא לא זה ולא זה הוי כרת: **ונתתה נפש תחת נפש.** במתכוין להרוג את זה והרג את זה ומיחייב ליה רבי ממון ורבנן פטרי וכפלוגתא באלו הן הנשרפין [לעיל עט.] ° ואי תפסו יורשין דהרוג ממונא דהורג ופטר ליה זקן ממרא וקידשו בו את האשה לרבי מקודשת לרבנן אינה מקודשת ואי אתי איניש אחרינא וקידשה מקודשת לשני הרי חיוב כרת בדבר: **נתינה למעלה.** גבי נוגף אשה הרה ונתן בפלילים (שמות כא) דמי ולדות: **בכ"ג.** ואם הלקוהו ג' לר' ישמעאל חייבין לו ממון כשאר חובל בחבירו ומקדש בו את האשה ולרבנן בדין הלקוהו ואם תפס ממונו וקידש בו אינה מקודשת: **ספק.** אם זה קדם אם זה קדם: **כהה.** כאילו כהה הנגע דהוי מסימני טהרה כשמשתנה הלובן לאחר הסגר. ולרבנן אם נכנס למקדש חייב כרת ולר' יהושע פטור: **עד שיראה כשני גריסין.** שיעור הנגע כגריס על גריס וכתיב את האבנים אשר בהן הנגע [ויקרא יד] שיהא הנגע על שתי אבנים על כל אחד ואחד שיעור נגע על ב' כתלים ובקרן זוית כגון מקלוע דרומית מזרחית אורכו כשני גריסין ורחבו כגריס שיהא בקיר הדרומי גריס וכן בקיר המזרחי והנגע כולו מחובר כאחד: **מאי טעמא דר' אליעזר.** דבעי קרן זוית: **כתיב.** ומראיהן שפל מן הקיר (ויקרא יד) וכתיב והנה הנגע בקירות הבית [שם]: **זה קרן זוית.** ורבנן לא בעו קרן זוית. והיכא דליתיה בקרן זוית ונכנס בה אדם ואח"כ נכנס למקדש לרבנן חייב כרת לר' אלעזר בר"ש פטור:

לפריחה

דין בתו מאנוסתו. בכולהו משכח פלוגתא בר מהאי ורוצה לומר דאין זקן ממרא מודה בגזירה שוה זו: **עקביא בן מהללאל מטמא.** ואף על גב דעקביא מחמיר זמנין דהויא קולא כגון שרואה דם אדום ומשלימתו לדם ירוק: **כלילי שבת ויומו.** לאפוקי יום תחלה ואח"כ לילה אלא א"כ שפתה לילה שלם ואחר כך יום שלם כלילי שבת ויום שהיום הולך אחר הלילה: **בפלוגתא דרבי יהושע ורבנן.** פי' בקונטרס לרבנן אם נכנס למקדש חייב ולרבי יהושע פטור ולא יתכן דאכי האי גוונא לא מחייב זקן ממרא כיון שהוא בעולה ויורד דהא ילפינן לעיל דבר דבר מונעלם דבר דתנן בפ' [הור'] כהן משוח (הוריות דף ט.) מביאין עולה ויורד על טומאת מקדש וקדשיו ויש לפרש כדפרישית לעיל(פ) בככר של תרומה: **רבי יהושע אומר כיהה.** פירש בקונטרס כאילו כיהה הנגע דהוא מסימני טהרה כשמשתנה בו לובן שלו לאחר הסגר וקשה היכי פריך בשילהי נזיר (דף סה:) ודילמא כיהה וטמא הא לפירושו כל כיהה טהור ועוד אי כיהה וטמא היינו ת"ק ונראה כגירסת ר"ח קהה בקו"ף ול"ג אומר כלומר ר' יהושע הקשה ודקדק בדבר כמו (צ) הקהה את שיניו וכן מקהו אקהייתא בשוקא (יבמות דף קי:) מאספים אסופות של בני אדם כלומר עמדו למניין ולא ידע הש"ס אם להביא ראיה לת"ק או לסתור ולהכי בעי מאי קיהה וקאמר קיהה וטיהר ומיהו בירושלמי דריש שבועות משמע דיש כיהה טמא דאמר התם והתורה אמרה והנה כהה הנגע הכהה טמא וכהה מן הכהה טהור:

מרחו

עין משפט נר מצוה

מג א מיי' פ"ה מהל' איסורי ביאה הלכה ו [ופ"א מהל' משכב הל"ח] סמג לאוין קיא ועשין רמג טוש"ע י"ד סי' קפח סעיף א:

מד ב מיי' שם פ"ו הלכה א סמג שם:

מה ג מיי' שם פ"ז הלכה א סמג שם:

מו ד מיי' פ"ב מהלכות טומאת צרעת הלכה ו סמג עשין רלד:

מז ה מיי' שם הלכה ט:

מוסף רש"י

מעין אחד הוא. דם הבא בימי לידה ודם הבא בימי טוהר, ממעין אחד הן באין (נדה לה:). **התורה טימאתו.** כל שבעה לזכר וי"ד לנקבה, והתורה טיהרתו. אחר מכן (שם). **נסתם הטמא.** לאחר שבועים ונפתח הטהור, **נסתם הטהור.** לאחר שמונים ונפתח הטמא (שם). **קישתה.** מחמת ולד, שלשה ימים בתוך אחד עשר יום. שבין נדה לנדה, וראתה כל שלשתן הימים רצופין (שם לו:). **שפתה.** מצערה, **מעת לעת.** ברביעי, **וילדה.** איגלאי מילתא דדמים שראתה לא באו מחמת ולד, הלכך הרי זו יולדת בזוב, אבל אם לא שפתה סמוך ללידתה, כל דמים שראתה מחמת ולד הוא, ורחמנא טהרינהו מזיבה, דכתיב זוב דמה, דמה מחמת עצמה ולא דמה מחמת ולד (שם). **לילה ויום.** דאם שפתה בחצי יום שלישי וילדה יום רביעי דשפתה מעת לעת, אין זו שופי, אלא אם כן שפתה לילה ויום שלאחר הלילה כלילי שבת ויומו (שם). **ששפתה מן הצער ולא מן הדם.** דאע"ג דחזיא דם הוי שופי (שם). **שנקראין בית דין חצוף.** שעברו על תקנת חכמים (לעיל ג.). **לדברי הכל.** דפליגי בפשרה, אין דיניהן דין. ואשמעינן ר' אבהו דבדין כולהו מודו דבעינן ג' (לעיל ב:). **ונתת נפש תחת נפש ממון.** אם אסון יהיה שמתה האשה יתן ממון דמי האשה ליורשיה, שאין עליה חיוב מיתה, שלא נתכוין לה אלא לחבירו נתכוין, דכתיב וכי ינצו אנשים (יחדיו) קסבר רבי נתכוין להרוג את זה והרג את זה פטור ממיתה ומשלם ממון (חגיגה יא.). **נאמר נתינה למעלה.** לענין דמי ולדות כתיב ונתן בפלילים (שם). **ונאמר נתינה למטה.** ונתת נפש תחת נפש (שם). **ממון.** ומאי נפש דמי הנפש (שם). **מכות.** מלקות ארבעים (לעיל ב.). **אם בהרת קדם לשער הלבן טמא.** דשער לבן מסימני טומאה וכגון שקדמתו בהרת, דכתיב (ויקרא יג) והנה נהפך שער לבן בבהרת (נדה יט. וכעי"ז כתובות עה: וב"מ פו.). **אם שער לבן קדם לבהרת טהור.** לפי מה שכתוב בתורה (ב"מ שם). **כהה טהור.** הרי הוא כנגע שכהה מראיתו בשבוע של הסגר שהוא סימן טהרה דכתיב והנה כהה הנגע (נדה יט. וכעי"ז כתובות עה:) ומשם ר' משה הדרשן שמעתי ור' יהושע קיהה מאי קיהה אמר רבה קיהה וטיהר, כלומר קיהה בדבר ונחלק עליהם וטיהר, כאדם שנקהו שיניו על אדם שאין משגיח לדבריו, וכן מצאתי בתו"כ ור' יהושע קיהה טיהר (כתובות שם וכעי"ז נדה שם). **כשני גריסין.** שיעור נגע כגריס לאורך ולרוחב (נדה שם) ושתי גריסין על שתי אבנים, דכתיב (ויקרא יד) וחלצו את האבנים תרתי משמע ובכל אחת שיעור נגע (לעיל עא.). **בקרן זוית.** ואותן שתי אבנים יהיו בקרן זוית, אחד בכותל זה ואחד בכותל זה והנגע משוך בשתיהן, ארכו ב' גריסין ורחבו כגריס, שיהא בכל אבן כגריס על גריס (שם) דכשהוא מוטל ארכו על ב' אבנים נמצא בכל אבן גריס על גריס כשיעור נגע (נדה יט.).

מסורת הש"ס

א) לעיל נא. עה: עו. חגיגה יא: יבמות ג. כריתות ה., ב) נדה יט., ג) [נדה לה:], ד) נדה לו:, ה) לעיל ג. ה: ל. כתובות כב., ו) [לעיל ג: ו.], ז) חגיגה יא. [לעיל עט.], ח) לעיל ב. [ט.], ט) ב"מ פו. נדה יט. נזיר סה: ע"ש כתובות עה: נגעים פ"ד מ"א, י) [לפי גיר' תוס' בכתובו' ובנדה רבה ובנזיר איתא רב יהודה], כ) לעיל עא. נדה יט. נגעים פי"ב מ"ג., ל) [בס"א: אלעזר], מ) [צ"ל נתן], נ) [נדה יט. זבחים מט:], ס) [לעיל עה:], ע) [ויקרא טו], פ) [עמוד א ד"ה ורשב"ל], צ) [בהגדה של פסח],

תורה אור השלם

1. עֶרְוַת בַּת בִּנְךָ אוֹ בַת בִּתְּךָ לֹא תְגַלֶּה עֶרְוָתָן כִּי עֶרְוָתְךָ הֵנָּה: ויקרא יח י
2. עֶרְוַת אִשָּׁה וּבִתָּהּ לֹא תְגַלֵּה אֶת בַּת בְּנָהּ וְאֶת בַּת בִּתָּהּ לֹא תִקַּח לְגַלּוֹת עֶרְוָתָהּ שַׁאֲרָה הֵנָּה זִמָּה הִוא: ויקרא יח יז
3. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אִשָּׁה וְאֶת אִמָּהּ זִמָּה הִוא בָּאֵשׁ יִשְׂרְפוּ אֹתוֹ וְאֶתְהֶן וְלֹא תִהְיֶה זִמָּה בְּתוֹכְכֶם: ויקרא כ יד
4. כִּי יִפָּלֵא מִמְּךָ דָבָר לַמִּשְׁפָּט בֵּין דָּם לְדָם בֵּין דִּין לְדִין וּבֵין נֶגַע לָנֶגַע דִּבְרֵי רִיבֹת בִּשְׁעָרֶיךָ וְקַמְתָּ וְעָלִיתָ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: דברים יז ח
5. וְאִם אָסוֹן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נָפֶשׁ: שמות כא כג
6. וְכִי יִנָּצוּ אֲנָשִׁים וְנָגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וְיָצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן עָנוֹשׁ יֵעָנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יָשִׁית עָלָיו בַּעַל הָאִשָּׁה וְנָתַן בִּפְלִלִים: שמות כא כב
7. וְרָאָה אֶת הַנֶּגַע וְהִנֵּה הַנֶּגַע בְּקִירֹת הַבַּיִת שְׁקַעֲרוּרֹת יְרַקְרַקֹּת אוֹ אֲדַמְדַּמֹּת וּמַרְאֵיהֶן שָׁפָל מִן הַקִּיר: ויקרא יד לז

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בפלוגתא וכו' ואי תפסו יורשין. עי' טורי אבן חגיגה באבני שהם דף י ע"א ד"ה נפש: